

χρηματικαὶ σχέσεις τῶν ἀνθρώπων, τόσον διὰ χρηματικὴν δοσοληψίαν, καθόσον καὶ δι' ἄλλα πράγματα, κληρονομίας, προίκας, καὶ ἐκπληρώσεως ὑποσχέσεων συμφωνηθεισῶν, εἶναι πρέπον νὰ δοκιμάζετε κατὰ πρῶτον, νὰ παρακινήτε εἰς συνδιαλλαγὴν τοὺς ἀντιφερομένους· ἀλλὰ παρατηρήσατε, ὅτι ὑπάρχουν, ἐκεῖ, τοπικαὶ συνήθειαι, καὶ παράλογοι συνήθειαι· καὶ ἔργον Σας εἶναι, αἱ συνδιαλλαγαὶ νὰ μὴ περιέχουν τὰ παράδοξα τῶν συνηθειῶν τῶν, ὡς αἷμα ἀντὶ αἵματος, καὶ ἄλλα ὅμοια. Ἔργον Σας εἶναι ὁμοίως, ὡς ὅτι Σας παρουσιάζεται ἀγωγὴ διὰ τὴν πληρωμὴν τῆς τιμῆς αἵματος, φονευθέντος ἀνθρώπου, ν' ἀποδεικνύετε τὸ ἀπαίσιον τῆς τοιαύτης συμφωνίας, καὶ τὰ ὅσα χρήματα δικάσετε νὰ πληρωθῶσι, θέλετε τὰ δικάσει ὡς ἀποζημίωσιν τῆς προξενηθείσης ζημίας εἰς τὴν τεθλιμμένην οἰκογένειαν, ἔνεκα τῆς ἐλλείψεως τοῦ φονευθέντος ἀτόμου, εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτήν. Ἀποτέλεσμα τῶν τοιούτων πράξεων Σας θέλει εἶναι ἡ πεποίθησις, ἣτις θέλει καταλάβει τὰς ψυχὰς τῶν Σπαρτιατῶν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι πρᾶμα· ὅτι ἡ ζωὴ του εἶναι ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν νόμων· ὅτι ὁ φονεὺς ἀμαρτάνει πρὸς τὴν Πολιτείαν· καὶ ὅτι τὸ ἀμάρτημα τοῦτο πρέπει νὰ παιδεύεται, διότι ἡ Πόλιτεία, διὰ τῶν Δικαστηρίων, ἔχει χρέος νὰ ἐκδικῆται κατὰ τοῦ βλάψαντος αὐτήν· ...

Γνωρίζετε κάλλιστα ὅτι, ὁ σκοπὸς τῶν ποινικῶν νόμων δὲν εἶναι μόνον ἡ σωματικὴ τιμωρία τοῦ ἀμαρτήματος, ἀλλὰ εἶναι καὶ τὸ παράδειγμα, τὸ ὁποῖον δίδεται εἰς τὴν Πολιτείαν, μὲ τὴν ἐπίθεσιν τῆς ποινῆς εἰς τὸν ἀμαρτήσαντα· καὶ ἵνα ἀποβῇ, ἀπὸ τὴν ἐπίθεσιν τῆς ποινῆς, συντελεστικώτερον εἰσέτι ἀποτέλεσμα, ὅχι μόνον τὸ εἶδος, καὶ ὁ βαθμὸς τῆς ποινῆς, εἶναι ἄξια βαθείας σκέψεως, ἀλλὰ καὶ ὁ τρόπος, καθ' ὃν αἱ τιμωρητικαὶ αποφάσεις ἐκτελῶνται.

Γνωρίζετε ἐπίσης, ὅτι ὁπότεν προύκειται λόγος περὶ εἶδους ποινῆς, ζητεῖται ἡ ἀρχή, ἡ μᾶλλον εἰπεῖν τὸ πάθος, τὸ ὁποῖον παρεκίνησε τὸν ἄνθρωπον νὰ ἀμαρτήσῃ· καὶ τότε τῇ ἀληθείᾳ, ὁ ποινικὸς νόμος ἐπιτυγχάνει τοῦ σκοποῦ του, ὅτε ἡ ποινὴ πλήττει, καὶ τιμωρεῖ τὸ πάθος τὸ ὁποῖον παρεκίνησεν εἰς τὸ ἀμάρτημα.

Κύριοι! πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι, τὸ Ἀπάνθισμα τῶν ποινικῶν νόμων εἶναι σημαντικῶς ἀτελές, καὶ διὰ τοῦτο, ἡ τιμωρία τῶν ἐγκλημάτων ἀπαιτεῖ ἅπασαν τὴν προσοχὴν τῶν Δικαστῶν, ἵνα ἐκπληρώσουν τὸ χρέος τους κατὰ τὴν ἐθνικὴν ἀνάγκην, καὶ μὲ ἐπωφελεῖ ἀποτελέσματα ...

Ἐὰν ἡ κακία του τὸν ἔφερεν ἕως νὰ φονεύσῃ, ὅχι χρήματα ἀντ' αἵματος ἀλλ' αἷμα ἀντ' αἵματος· τὴν ποινὴν ὅμως ταύτην θέλετε τὴν μεταχειρισθῇ μὲ μεγάλην μετριότητα. Κατὰ τὰς παραδεχθείσας ἀρχὰς ἀπὸ τὸ ἔθνος, ἡ δήμευσις τῶν πραγμάτων ἀπαγορεύεται. Δὲν ἀπαγορεύεται ὅμως ἡ ἀποζημίωσις. Διὰ τοῦτο, ὠφέλιμον ἦθελεν εἶναι ὅτι, ὁπότεν ἡ πλεονεξία ἐπροξένησε φόνον, πλὴν τῆς σωματικῆς τιμωρίας, εἰς ἀποζημίωσιν, τὰ κτήματα τοῦ ἐγκληματία νὰ δίδωνται εἰς τοὺς υἱούς, ἢ εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ φονευθέντος ...».

444

1735. Διαθήκη. Παροικία (Πάρος).

Ν. Ἀλῖπράντης, «Ἀνέκδοτα παριανὰ ἔγγραφα ἀπὸ τὴ συλλογὴ τοῦ κ. Ὁθωνά Κάπαρη», *Παριανὰ* 12 (1983), σ. 98.

